

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő háborúban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Megyét évre 3 kor. 50
Fél évre 7 „ Egy hónap „ 20

A mai nap a németeké volt.

Hadaink döntő csatára készülnek az orosz harctéren.

Pár nap múlva meg lesz az európai békét biztosító nagy csata.

A francia német harcér köti le most első sorban mindnyájunk feszült figyelmét. Mint megbízható hírek tudatják, a francia offenzíva már összeomlott. A német csapatok helyzete az egész vonalon rendkívül kedvező, a támadás teljes sikere a legközelebbi napokban várható.

Es kiába vár segítséget az összeomló francia hadsereg szövetségeseitől. Angliából azt híresztelik ugyan, hogy a Franciaország-nak följárniott kanadai csapatok első része Londonba érkezett, viszont Marseillesban a franciák — hosszas és hiábavaló várakozás után — rég lemondtak arról, hogy a megígért nyolcvanezer főnyi indiai csapatok valaha is megérkeznek a kontinensre.

Ilyen körülmények között nem csoda, ha Párisból egyre komorabb hangulatok érkezők. Bármily szigorúan működik a cenzura Poincaré ellen lázító kiáltványokat terjesztenek. Páris közbiztonsági állapotainak lezülése elképzelhetően.

A munkátlanok oly nagy mérvet öltöttek, hogy Guesde szocialista miniszter lemondással fenyegetőzik, ha a kormány nem vet ki rögtön vagyoni adót, amelynek jövedelmét kizárólag a munkátlanok támogatására fordítanák. A francia minisztertanácsban folyton viharosabb jelenetek játszódnak le.

Mai híreink a következők:

Hadaink készülődése az orosz harctéren.

Az oroszok ellen való hadjárat harcterein egyelőre még mindig csönd van. Ez a csönd azonban nem a télienséget jelenti, hanem csak azt, hogy e pillanatban fontosabb események nem történtek. A német-orosz harcéről semmiféle hír nem érkezett, a monarchia főhadiszállásáról azt jelentik, hogy a galiciai csataterén már elhelyezkedtek a monarchia csapatai, de

sz újabb nagy harc még nem kezdődött meg.

A német kancellár nyilatkozatából is kiderül, hogy az oroszokat megsemmisítő vereség érte keleti Poroszországban. A nyilatkozat szerint százötvenezer orosz pusztult el a Mazuri-tavak körül vívott firközetben. Eddig háromszázezer hadifoglyunk van a németeknek és ebből a felénél több az orosz. A szákmányolt ágyuk száma pedig kétezerre rug. Nem csoda, ha a németek hadisikerrel megdöbbennek az oroszokat, akik — a cár bizalmasai közé tartozó diplomata nyilatkozata szerint — állítólag már megelégedtek a megszállást és végét vetőnek a háborúnak. Ez az óhajítás azonban aligha teljesülhet a közel jövőben.

Két millió orosz áll szemben velünk Galiciában.

Berlinből jelentik: A jelenlegi orosz erőviszonyokról a Berlinben megjelenő Militär-Wochenblatt a következő rendkívüli ismertetést adja:

Oroszország, — amennyire az előtünk ismeretes — háború esetén 38 tartalék hadosztállyal rendelkezik, amelyből 19 hadtest alakítható. Az egész orosz haderő, amely az európai harctéren szerepelhet, ha eltekintünk a kelet-szibériai hadtestektől, 32 aktív és 16 tartalékhadtest, összesen tehát 48 hadtest.

E haderőről Oroszország a monarchia ellen mintegy 19 aktív és 13 rezerva hadtestet, összesen tehát 32 hadtestet állított csatásorba, — A Kelet-Poroszországba betört orosz hadsereg, amely 9 vagy 10 hadtestből állott, jugszólván teljesen lönkre van verve, úgy, hogy az oroszok erre többé nem számíthatnak. Dankl és Auffenberg hadseregei legalább 6-7 orosz hadtestet semmisítettek meg. A még intakt orosz hadtestek száma ezek szerint már nem valami nagy.

Oroszország javaslatai a hadifoglyokról.

Bécs, szept. 24.

Beavatott diplomáciai körökben mondják, hogy az orosz kormány néhány olyan javaslatot tett az osztrák-magyar monarchia külügyminiszteriumának, amelyeket valószínűleg elfogadnak. A javaslatok a következők:

1. A pétervári és bécsi hadifoglyirodák lehetőleg lépjenek egymással közvetlen távirati összeköttetésbe.

2. Az osztrák-magyar hadifogságba jutott orosz katonáorvosokat az orosz sebesült hadifoglyok kezelésére alkalmazkassák és vizsont.

3. Azt ajánlja az orosz kormány, hogy Oroszországból közvetlen uton lehessen pénzt küldeni az osztrák-magyar hadifogságba került orosz hadifoglyoknak. Ugyanezt lehetővé tenné a pétervári kormány az osztrák-magyar monarchiának.

4. Ergetessék meg, hogy az osztrák, illetőleg a magyar hadifogságban lévő orosz polgári alattvalók, akik életük 40-ik évét már betöltötték, visszatérhessenek Oroszországba és vizsont.

Lemberg város képe.

Bécsből jelentik: A Nprzod-ban egy egyetemi hallgató, aki e hó 6-án hagyta el Lembergét, érdekesen írja le, hogy néz ki a város. Jelenleg legfeljebb 80 ezer lakosa lehet Lembergnek. Az egész város kihalt, de leginkább a gazdag belváros, amelyben a legtöbb ház teljesen üres. Orosz kalona csak egy pár ezer ember van a városban. Erőszakosságot nem követnek el és a lakossággal nincs konfliktusuk. A legtöbb házat zárva tartják és csak reggel nyitják ki az élelmiszerek beszállítása céljából. Az üzletek is mind zárva vannak, kivéve néhány élelmiszer üzletet. A kávéházak közül csak a Caffé Avenus van nyitva, de ennek is igen kevés a vendége. Az egész város különben kihalt.

Hírek az északi és déli harctérről.

Budapest, szept. 24.

A főhadiszállásról jelentik déli kelettel, hogy az orosz hadiszintéren az utóbbi napokban, eltekintve néhány jelentéktelen ágyuzástól, nem folyt harc. Csapataink az általában kedvezőtlen időjárás dacára pompás karban vannak. Szerbiában balkáni haderőink legnagyobb kitértással küzdenek a sikerért. Már eddig is igen fontos hadállások vannak birtokunkban.

A harcokban ágyukat is szákmányolunk. A balkáni hadiszintérről érkezett híradásokból megállapítható, hogy a Krupánjól nyugatra fekvő Jagodnja Biljeg crni őszes magaslatokat, melyek

birtokért napokon át elkeseredett harc folyt, immár birtokunkban vannak és hogy itt a szerbek ellenállása megtört.

Helyzetkép Orosz-Lengyelországból.

Berlin, szept. 24.

A Berliner Tageblattnak jelentik Censiohantól, hogy a városban, amelyet német csapatok tartanak megszállva, nyugalom van. A forgalom a rendes keretek közt bonyolódik le, az orosz pénz mellett német pénz is van forgalomban. A német hadóságok pénz gyanánt fogadják el a varsói kereskedelmi bank bonjait itt és a német hadseregtől elfoglalt egyéb területeken. Dombrován a németek által megszállott városok részére központi szervezet megalakítására, mely az élelmiszerekkel való ellátásról, a pénztorgalomról és polgárőrségek szabályozásáról gondoskodik. A konferencián harminc kiküldött jelent meg. Közülük Bendzin Sosnowice és Grodzic városok megbízottai. A központi szervezet részére szabályzatot dolgoztak ki és a vidéki szervek a területi tanács nevet kapták.

Valóságos jótéteményként hat a hadóságoknak a banditák elleni szigorú fellépése, akiket rablásra éretek, szokot agyonlővük. Varsó tele van hadikórházakkal, a lengyel bank épületében most a Szt. Mihály nevű hadikórház foglal helyet az ismert Hotel de Romeot zsidó katonák számára alakították át hadikórházzá. A Varsóban tartózkodó sok ezernyi német és osztrák vagy magyar alattvaló számára, akiket őzletük vagy foglalkozásuk a városához köt, lehetővé tették az orosz állampolgárság megszerzését. A németek közül azonban csak azokat nacionalisták, akik Oroszországban születtek.

A francia flotta az Adrián.

Budapest, szept. 24.

A francia flotta, amely a Pontadi Osztrónak szeptember elsején való eredménytelen bombázása óta az Adrián kívül tartózkodott, az utóbbi napokban újból hőstetteket vitt véghez. A flotta e hó 19-én reggeli 5 órakor újból megjelent a Boche előtt és legnagyobb ágyúval több mint egy órán át bombázta a bejárás erődjait. Három izben talált és egy tűzért megsebesített. Azután a flotta, amely összesen 40 egységből állott, visszafelé hajózott. Tíz órakor délelőtt a szemafőállomást és a világító-

tornyot ágyuzta, két embert megsebesített. Különben csak jelentéktelen kárt tudott tenni. A flotta nagyobb része körülbelül délután 5 óráig operált a lisszai vizeken, ezután délnyugati irányban elhagyta tevékenységének színhelyét. Visszavonulás közben a flotta egyrésze Pelagose előtt is megjelent és itt is a világítótornyot bombázta.

Miután a jelzőállomást elpusztították, a partraszálló matrózok az ivóvizet undorító módon bepiszkolták és a szegény toronyőrök élelmiszerét és néhány darab fegyverét magukkal vitték. Ez a hajóraj is elhagyta az Adriát.

Óriási hadizsákmány.

Háromszázezer orosz fogoly.

Kétezer zsákmányolt ágyú.

Berlin, szept. 24.

A zürichi német főkonzultátus táviratot kapott Bethmann-Hollweg német birodalmi kancellártól, aki a német hadsereg főhadiszálláson tartózkodik. A főkonzultátus közléseivel végeztél a táviratot a Nene Züricher Zeitungnak, amely szövegét a következőkben közli a kancellár szándékosan érdekes jelentését:

A francia és angol sajtóban terjesztett hírekkel szemben megállapítom, hogy egyetlen francia vagy orosz katonai sincs német találaton. A lotharingi fronton a Mosellig vezetőket vissza a franciákat. Most a felső Masanál állnak, de már az ottani záróerdők mögött. A franciák minden kísér-

lete, hogy a német állásokat a középső Oise és a középső Maas között megtámadják, siralmasan nagy veszteségekkel megküszölt.

Belgiumban teljes rend honol.

Sassonov seregének egyes csekélyebb részei, amelyek a Tannenburg mellett szenvedett vereség után menekülni tudtak, felbomolva futnak a Narw folyón keresztül.

A Rennemkamp hadsereg, a Njemen-hadsereg hasonló vereséget szenvedett Osterburgtól délre és maradékait csak gyors meneküléssel menthette meg a Njemen át az Ochlika erődök mögött.

Eddigi becslések szerint csak Tannenburgnál és a mazuri-tavaknál százötszázharaz orosz pusztult el. A német táborokban eddig kétszázharaz fogoly van, közülük öt-ezer tiszt. Az összes foglyok teljes száma túlhaladja a háromszázharazt, közülük több mint a fele orosz. Több mint kétezer különböző ágyút zsákmányoltunk.

Antwerpen bombázása.

Antwerpen, szept. 24.

Antwerpen bombázása állandóan folyik. A lakosság borzasztóan retteg a németek aeroplánjainak és Zeppelinjeinek bombavetéseitől és hogy ezek éjnek idején az osztrómolt városban semmi célpontot vagy ellgazodásul szolgáló pontot ne találjanak, a katonai hatóság elrendelte, hogy most már teljes sötétségbe kell hagyni a várost. Egyetlen utóvilámpát sem gyújtanak meg és a házakba is csak besötétített ablakok mögött szabad gyertyát gyújtani.

Reims bombázása.

Franciaország titakozó jegyzéke.

Berlin, szeptember 24.

A francia kormány valamennyi állam kormányához titakozó körjegyzéket intézett a reimsi székesegyház bombázása miatt. A diplomáciai jegyzék így hangzik:

Bár még látszólag sem volt rá katonai szükségesség, a német csapatok tisztán pusztítási vágyból tervszerűen és hevesen bombázták Reims templomának toronyát.

E pillanatban a világhírű templom csupa rom.

A francia kormány kötelességének tartja, hogy a vandálizmusnak e visszataszító cselekedetét, melynek következtében a francia történelem egy szentségét tűzvésznek dobták áldozatul és az emberiséget egy páratlanul álló művészi örökségétől rabolták meg, kiszolgáltassa az egész világ megvetésének.

A nagy főhadiszállásról jelentik szeptember 22-én este: A francia kormány azt állította, hogy a reimsi székesegyház ágyúzása nem volt szükséges katonai szempontból. Ezzel szemben megdöntenél állapítjuk meg a következőket:

Miután a franciák Reims városát erős eláncolásokkal védelmük fő támaszpontjává tették, kényszerítettek bennünket, hogy a támadás minden szükséges eszközzel támadjuk a várost. A német főhad-

vezetőség utasítása az volt, hogy a székesegyházat kímélni kell mindaddig, ameddig azt az ellenség ki nem használja a maga előnyére.

Szeptember 20-ika óta a székesegyház ormárai fehér zászlót lengettek és ezt a mi csapataink tisztelben tartották, ennek ellenére észrevettük, hogy a toronyban egy katonai figyelőállomás volt, amely az ellenséges tűzvérségnek jelezte, vajjon ágyúzása a mi támadó gyolagságunk ellen eredményes-e. Szükséges volt ezt a figyelőállomást eltávolítani. Ezt a mi tábori tűzvérségünk sbrapnelltűzzel végezte el, de még mindig nem volt megengedve, hogy a mi nehéz tűzvérségünk átegei tűzöljenek. Az ágyúzást beszüntettük, miután a figyelőállomás el volt távolítva. Miként most megállapítottuk, a székesegyház külső épülete és a toronyok sértetlenek, ellenben a tetőzetet megsemmisítette a tűz.

Az osztrómolt csapatok tehát csak addig mentek, ameddig feltétlenül menniök kellett. A felelősség az ellenséget terheli, amely megpróbálta, hogy a tiszteletreméltó építészeti remeket a ténér lobogó védelme alatt visszaélésre használja ki.

Páris végórái.

A nagy harc Páris körül.

Berlin, szept. 24.

Rómából jelentik: A párisi nagy csata még napokig elhúzódhatik. A németek erősen eláncolták magukat és sáncukat még dróthálóval is megerősítették. Utageik különösen el vannak rejtve. A franciák és angolok gyakran intéznek fronttámadást, amelyet azonban a németek mindannyiszor visszavernek.

A Tribuna a franciák eddigi veszteségét a Páris körüli harcokban százharaz fölé becsüli. A francia hadsereg balszárnya teljesen verve van.

Verdun a német csapatok hevesen ágyúzzák és már is nagy alkerekkel értek el a városromban.

Párisban a sok balsiker usgy elkéserevéselt a lakosság körében. A parancsnokló tábornok fogadta a munkásszolidaritásuk vezetőinek küldöttségét. Viharos jelenet játszódott le a fogadáson. A kormány ellen való elégedetlenség napról-napra nő és az általános forradalom kitörése minden percben elkövetkezhetik.

Viviani miniszterelnök tiltakozásával, Etienne-nel Bordeauxból Párisba utazott és több óráig tanácskozott Gallieni tábornokkal, vajjon Páris védjék-e, vagy pedig nyitni városnak proklamálják, Viviani a tanácskozás után visszatért Bordeauxba.

A menekülő Páris.

Milanó, szept. 24.

A Corriere dela Serának jelentik Párisból, hogy a fővárosi pályaudvarok várótermáiban és Perronjain óles plakátokat ragasztottak ki, amelyek a francia vidéki városok polgármestereit figyelmeztetik a párisi menekülő lakosságot, hogy ne jöjjenek az ó városaikba, minthogy már tele vannak menekültekkel.

A helyzet Pétervárott.

Berlin, szept. 24.

Egy német könyvkereskedő, aki hétfőn este távozott Pétervárról, a Berliner Tageblatt-nak a következőket mondotta el az ottani állapotokról: Az összes lapok napnap után rendkívüli kiadásban jelennek meg az oroszoknak és a franciáknak a németek elleni harcokban elért állítólagos győzelméről írva. E hírek szerint a németeket már Berlinig szorították vissza. Rennemkamp tábornokról azt az általános híltre találó mesét terjesztik, hogy megesküdt, hogy ha Berlint hatalmába nem kerüli, levágja saját jobb karját. Bár a közönség előtt elítélik a valóság, napról-napra növekszik az az inkább érezhető, mint megnyilvánuló tompa sejtés, hogy az északi hadsereg súlyos vereségeiről szóló bizonytalan híreknek mégis csak van alapjuk és hogy Pétervárt ugy a tenger, mint a szárazföld felől mind közelebb veszély fenyegeti. A haditengerészet a legnagyobb zavarban van a szénhiány miatt. A flotta ugyanis angol szénre van berendezkedve és az orosz szén, amely nem is kapható elegendő mennyiségben, árt a hajó kazánjainak. A legtöbb gyárnak nincs nyersanyagja, kü-

lönösen vasban van nagy hiány. Aggasztó a gyógyszerekben és kötszerekben mutatkozó hiány is. E szereket ugyanis eddig kizárólag Németországból hozták be.

Német-francia csatározások.

Berlin, szept. 24.

A nagy vezérkar közli: A nagy főhadiszállásról jelentik 23-án este, hogy a német-nyugati hadsereg jobb szárnyán az Ois-on túl áll a harc. A franciák átkarolási kísérlete eredménytelen volt. A kelet felé Argoniz ma nem voltak nagyobb harcok.

Az Argontól keletre fekvő Varennet a mai nap folyamán bevettek. A támadás előhaladásban van. A Verduntól délre fekvő záróerdők ellen támadó seregrészek győzelmesen vártek vissza Verduntól a Maason át és Touiból intézett ellentámadásokat. Hadifoglyokat ejtettek, géplegyverek és ágyúkat zsákmányoltak.

A nehéz tűzvérség látható eredménnyel kezdte meg a tűzvérsélt három erőd ellen. Az elzási határon a francia előcsapatokat egyes helyeken visszaverütk. Döntés még sehol sem történt.

Kérelem a közönséghez.

Budapest, szept. 24.

Felkértük a következő sorok közlésére: Vitéz katonáinknak, főként az északon harcolóknak az eddigin kívül csakhamar egy új ellenséggel, az északi hideggel fog kell lenni szembeállaniok.

E küzdelem épp oly erős lesz, mint az elő ellenséggel való harc, de ebben az lithoumeradottak is részt vehetnek. Segíthetnek. Epp ezért az áldozatkészégnek már is annyi jelet tanúsító magyar társadalomhoz fordulunk. A hadsereg jól el van látva, de mivel az éltető melegből sohasem lehet elég, ezenel felkérjük a közönséget, hogy ami nélkülözhető új vagy ócska prémes holmija van, azt katonáink számára küldje be a hadsegélyező hivatalhoz (Budapest, Váci uca 38.) E küldeményeket, csomagokat a posta teljesen díjlanal szállítja. Bundát, karmanlyut, bekecsket, sikkát, kezlyüket, prémgalléri sítb. a hadsegélyző hivatal mindent szive-sen fogad és a szükséghez képest felhasznál, átdolgoztat.

Ez a jó szivektől jövő jó meleg ajándék lesz vitézeinknek a legkedvesebb.

POOR ENDRE
gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, seplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindentféle bőrtisztátalanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona pipereazerek több kiállításos érmekekkel lettek kiállításra.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Szeptember 25. Péntek. Róm. kath. Kleofás. Protestáns Kleofás. Görög Ország szept. 12. Antonóm. Nap kel 5 óra 50 perckor, nyugszik 5 óra 52 perckor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozás és kevesebb eső várható. Sürgönyprognozis: Hűvös, elvált csapadék. Déli hőmérséklet: 15,2 C.

Tanyai istentisztelet. Tudomására hozom a tanyai református híveknek, hogy vasárnap, folyó hó 27-én a rákosi iskolában isteni tiszteletet tartanak. — Ari Antal tanyai hitoktató.

Tanácsülés a városnál. Makó város tanácsa az új éra alatt ma tartotta első ülését G. Lambert Ignác dr polgármester elnöksége alatt. A tanács ülésének az alábbiakkal nem voltak fontosabb tárgyai, csak az újonnan megválasztott tisztviselőknek utalványozták fizetéseiket. Ugyanezen tanács ülésén bucsuzott el Bán Zsigmond dr volt városi főügyész a tanács tagjaitól.

Halálozás. Makóvárosában általános hirtelenség örvendő urunk leányát el az éjjei hosszas szenvedés után Abelesz Hermanné szemeiében. Abelesz Hermanné nemcsak alapítója, de halála napjáig elnöke volt a máoi jólétegyesületnek. Az elhunyt feleség matrona halála előkelő család borított gyászába.

Fehérnemű a hadba vonultaknak. Makóváros polgármestere a hadbavonultak fehérneműinek beszerzése végett ma a következő felhívást intézte a közönséghez: A harcba vonult hadkötelesek felszereléséhez tartozik azoknak fehérneműkkel (ing, alsó nadrág) ellátása. Nekünk itthon maradtoknak hazafias kötelességünk munkánkra hozzájárulni ahhoz, hogy fiamnak nagy hivatásukat teljesíthessék s az összes szükségelt ruhaneműikkel ellátassanak. Felkérem ezért a város hazafias polgárait s különösen annak nemes szívű nőtagjait, hogy a kik katonai fehérneműket (ing és alsónadrág) va rására ingyenesen, avagy megfelelő díjazásért vállalkoznak, a polgármesteri hivatalban lehetőleg mielőbb jelenkezzenek, ahol a következő feltételek megindulnak. Jelentkezhetnek olyanok is, akiknek varrógépjük nincs, mert varrógépről hatóságilag történik gondoskodás. Felkérem egyben azon varrógép tulajdonosokat és kereskedőket, akik a nemes női iránti áldozatkészségből varrógépjeiket használatra a hatóságnak ingyenesen átadni hajlandók, ezt lehető sürgőséggel a polgármesternél bejelenteni sziveskedjenek.

SZÜRETI BÁL Vasárnap este tartja Erdely József okleveles táncosmester Barcsay utcai tánctermében szüreti bálját.

ÉRTESÍTÉS. Tisztelettel értesítem a t. hölgyközönséget hogy bevásárlási utamról visszatérve női kalaptermemet a legújabb divat szerinti modellekkel látam el. ÖZV. KELEMEN SÁNDORNÉ.

Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkezők: Lihancz Péter Geórgy Annával. — Elhaltak: Sipos Erzsébet 24 éves, Szilágyi Lidia Kias Istvánné 32 éves korában.

Romunda lóvásár.

Akinek van romundának való lova eladó 4-től 10 éves korig, mielőbb jelentse be a tájfalja telopen.

Milyen a bánásmód az orosz fogságban?

Egy magyar katona levelei az orosz fogságból.

Néhány nappal ezelőtt egy az északi harctéren harcolt katona feleségéhez hosszas kerülő utakon át egy levelezőlap és egy levél érkezett Budapestre. A levelezőlap és a levél aggodó szívvel várta híreit hozott, amelyek megnyugtatták a harctérről vonult katona itthon maradt feleségét, aki már már azt hitte, hogy férje elesett és soha többé nem látja viszont. A levelezőlap Riansk ből, az orlói kormányzóságból kelt, míg a levelet a katona Moszkvából írta, 1914. szeptember 7-ikén.

A levelezőlap, amelyre rá van írva a katonai hatóság bélyegzője: „Cenzurirt Mil. Stai. Kom.“, a következőképpen szól:

Kedves feleségem, 28-án augusztusban megsebesültem, ballábszárom van keresztül löve, nem veszélyes. Mint sebesült, fogoly vagyok Oroszországban, csak háboru után fognak hazabocsájtani. Jól bántanak velünk, adnak ételt, és a kártyát Amerikába viszik és onnan küldik neked. Csak az Isten adná, hogy ezt a lapot megkapnád. Maradok szerető hü férjed, Pluhár Károly.

A levél minden bélyeg nélkül jött, egy orosz és egy osztrák-magyar katonai bélyegzővel a hátulján. A következőképpen szól:

Moszkva, Oroszország, 1914. szeptember 7-ikén. Szeretett kedves feleségem Juliska! Én ballábszáromon vagyok golyó által sebesülve, már járnai tudok. Ha a háboruak vége van, hazaszálltanak bennünket. Mindente vigyázz. Nekem semmi bajom nincs, az oroszok egész jól bántanak velünk, eszünk, iszunk, alszunk. Levelemre választ nem várok, mert válaszolnod nem szabad és ha jobban vagyunk, innen is tovább visznek bennünket. Az a fő, hogy tudod, hogy élek. Tisztelek mindenkit, csó, kollak mindnyitjótokat, szerető, hü férjed Pluhár Károly.

A két levél bizonyára sok aggodó szívet nyugtat meg, mert vannak még olyanok, a kik nem tudnak hozzátartozóikról semmit. Ez a két levél minden aggodót megnyugtathat.

Levél a déli harctérről.

A szerbek és crnagocok futása.

A déli harctérről levelet hozott ma a tábori posta. A levél színes konjurja egy, a montenegróiak ellen diadalal megvívott ütközetnek, mely még augusztus közepén folyt le. A levél helységnevekről és közelebbi adatokról nem számol be, de így is érdekes képe, egy részünkről jóformán vértelenül elért győzelemnek.

Hosszu menetelés után — írja nekünk egy tartalékos tiszt — legénységünk harcra győztesen a közepette végre, augusztus 15-én elértük a montenegrói határt. A határon levő csendőrkaszárnya felülva, a kaszárnya környékén pedig ruha és nyereglovasláncokat, tömördek kilóit és ki nem lölt patronhüvelyeket láttunk, ami arra engedett következtetni, hogy röviddel előttünk csinos kis csapatok lehetett határőreink és a crnagocok között. Ugy este tízenegy óra felé elértük végre menetelésünk célját, egy hegyet, amely ezerkilencvenöt méter magasság-

ban fekszik a tenger színe felett.

Augusztus tizenhetedikén, vasárnap, energikusan követték az ellenséget azzal a céllal, hogy oldalba támadjuk a királygyilkos náció testvéreit, de ezek a vad csapatok a Goblirghaubitzjelek zenéjétől annyira megzavarodtak, hogy gyelogságunk felmenetelését be sem várva, hanyathomlok rohantak előre.

Mint hogy a nap is nyugovóra tért, mi is lepihentünk. A következő nap reggelén azzal a parancsossal indultunk utnak, hogy egy orosz csapatot, amely részünkre nagy fontossággal bír, minden körülmények között kerítsünk a kezünkbe, ami meg is történt. Tízrészünk az alkalommal is felülmulta önmagát, mert az első lövése Voltráfert volt és egy montenegrói agyu a kiszolgáló legénységgel együtt a pokol fenekére jutott. Ez a siker legénységünket annyira jókedvre haboztatta, hogy nőiára gyújtottak és felfengzött a dal:

... Megállj, megállj, kutya Szerbia, Nem lesz tied Hercegovina ...

Augusztus tizenkilencedikén álmítottak bennünket, miközben megtudtuk a belső törökötől, hogy az előttünk lévő magaslatokat egy erős sereg díviziója tartja megerősítve. A következő pillanatban kiadott parancs értésünkre adta a további teendőket, az azonnali támadást. Ez alkalommal nem várták be érkezésünket a híres komitációnak.

Augusztus 21-én, amikor egy folyón kellett átgázolnunk hasig a vízben, a katonákban négy szerb katona fogtunk el, mindannyian kragujeváci kézi bombával voltak felszerelve. Az első kérdéseinkre, hogy miért viselnek háború, azt válaszolták, hogy nem tudják. Ők csak parancsot kaptak, ezt teljesítették. Elpanaszolták a szerbek, hogy tisztjeik állandóan kegyetlenkednek velük, folyton lövéssel fenyegetik őket, igen örülnek, hogy hozzájuk kerültek, mert végre megszabadultak az éhezéstől és a szenvedésektől. Nem győzték eléggé csudálni berendezéseiket a dívizió legénységétől hoztuknak, mert ugymond, náluk a tisztok sem esznek olyan jó ételeket, mint a mi legénységünk.

A következő napon mi is igazi golyózáporba jutottunk, de szerencsére zászlóaljunkból senki sem esett el. Ez alkalommal egy ezerháromszázkilencvenöt méter magaslatot foglaltunk el, ahol shrapnelljeink tömeges pusztítást vittek véghez. Egy lövészárkban csak futólag mezevenkét kórházat olvastam össze. Itt sikerült egy szerb őrnagyot is foglyul ejteni, aki tejeszen szalutálva mutatkozott be nekünk.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(605)

82. fejezet.

Az angyalcsináló.

— Kérem, tudok és gyermeket nevelni is! Ah, az élet épen ugy eladó nálam, mint a halál! ... Most már teljesen tudok mindent, bizza magát reám a nagyságos kisasszony és meglátja, hálaival gondol vissza rám ...

— Ez itt a nagyságos kisasszony szobája lesz. Szép világos szoba, elegáns butorok és szabad kilátás az Orczy kertre. Budapestén ez a kilátás is megfizethetetlen. Reggel, este friss levegőt kapunk, a szemnek jól esik a zöld lombok látása, sőt esőnként még sétálunk is az Orczy kert fái alatt. Ebédet étlap szerint hozthat a nagysága. Három-négy előkelő vendéglő áll már a Kálvária-téren ... Ha zongorázik a nagysága, holnapra zongora is lesz, csak tessék parancsolni ... Aztán, — és e szavaknál Piroška füleihez hajlott, — bizalmas levelet a legnagyobb titokban és ügyességgel közvetítem. Még ha mi úszternek azólna is az a levél, kézbejutatom, olyan széleskörű összeköttetéssel bírok. Olyankor pedig, mikor látogatót méltóztatik fogadni, nem vagyok sehoh látható, kivéve, ha mást nem parancsol a nagyságos kisasszony.

— Ugyan kit fogadnék én itt, ezen a helyen? mondá Piroška halkán.

— Kiti? ... Hm ... Hát ... szakított vele?

— Kivel?

— Ejjnye, ejjnye, de nem akar a nagysága megérteni ... A jegy-sévei, a gyermek papájával ...

— Nekem senkim sincs, asszonyom.

— Értettem, felelte Dudorné ölkomorodva. Akkor a nagyságos kisasszonynak magának méltóztatik gazdagnak lenni?

— Nem vagyok gazdag, de nem is nélkülözök.

— Ha nem sértetem meg a nagyságos kisasszonyt, egy kis foglalót kérnék.

— Foglalót? Hiszen az előbb azt mondotta ...

Piroška elharapja a szót.

— Igaz, folytatta pár pillanat múlva, kegyednek kenyérkeresete az én elhelyezésem, tessék szólni, mit fizetek és én az egész összeget átadom kegyednek.

Dudorné elborult husos ábrázata pillanat alatt kiderült.

— Háromszáz forint, nagyságos kisasszony, de a koszt és zongora nincs beszámítva. Az étkezést naponta, a zongorát havonta teljesít fizetni.

Piroška szó nélkül a tárcájába nyúlt és egy csomó szépen össze-hajtogatott százaz közül három darab százaz bankót Dudorné elé az asztalra tett.

Dudorné az erszényben levő pénz láttára sajnálni kezdte, hogy „csak“ olyan keveset kért és hogy nem „méltóságos kisasszonynak“ címezte új vendégét.

Piroška Dudorné lakója lett ... Meglátja a nyár.

Piroška életében átgorjuk ezt a néhány hónapot.

Júliusban, mikor a főváros előkelő fürdőjén vagy vidéki nyaralókban áltak, Piroška karján koromfekete firtú fucska mosolygott.

Piroška gyűlölte a gyermek szíjait, de azt a gyűlöletet nem tudta átvenni az ártatlan gyermekre.

Dudorné asszony, szót a madámhoz, mikor ide jöttem, azt mondta nekem, hogy magánál az élet épen ugy eladó, mint a halál.

Én életet akarok venni e gyermek szánára.

(Folyt. köv.)

**Legujabb
jó hír!**

Kőbányai sör!

A mai naptól kezdve az ismert elsőrendű, legjobb minőségű, eredeti gyári töltésű

kőbányai világos, maláta sörök
és duplamaláta sörök
nagyban és kicsinyben szerezhetők be:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

granit sirkövek

25%-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirköveket

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szegedi-utca, saját ház.

Értesítés! Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a technika legújabb vívmányának, a légnyomásos „EOLOS” házicsengők egyedüli árusítását megkaptam. Az „EOLOS” olcsósága mellett biztos és rendkívüli tartós üzemi, úgy hogy ezen tulajdonságainál fogva nélkülözhetetlen minden modern házban. Azonkívül a t. gazdaközönség szíves tudomására hozom, hogy különféle legújabb gazdasági gépeim megérkeztek, különösen a világhírű „Kühne”-féle vetőgépeimet ajánlhatom szíves figyelmükbe.

Gulácsi János vasipartelepe és gépraktára **Makón.**

TELEFON-SZÁM: 50.

TELEFON-SZÁM: 50

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szíves tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTALYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 6 fillér, ezen fölül mennyiségénél 4 fill.

Enni való vöröshagyma.

Melyik cég volna hajlandó a most következő idény alatt rendes ár mellett a müncheni nagy árucarnok részére enni való vöröshagymát szállítani.

Ajánlatok 9 K. 1627 Daube et Co. München küldendők.

DR. SÜSZ FERENC

Megyeház-utca 3. sz.
alatt (Fodor-házban) lakik

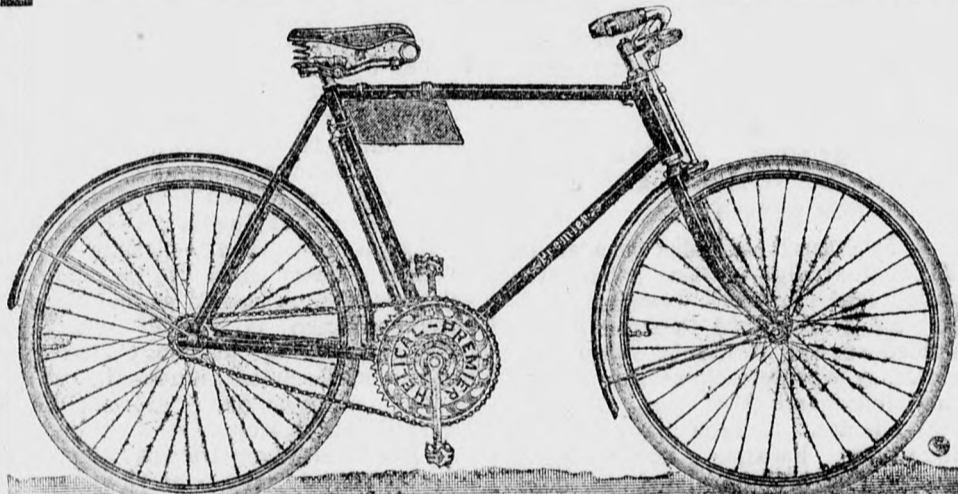
Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gazdasága kisebb-nagyobb

parcellákban bérbeadó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal, vagy megbízottjával a helyszínen.

Világhírű eredeti Helical Premier és Alfa kerékpárok

Legjobb minőségű piros és szürke hegyi gummik, lámpák, mindennemű kerékpáralkatrészek. Varrógépek, éneklőgépek, hanglemezek, hangversenytyúk, ezen gépek alkatrészei. Vizmentes ponyvák, KENDERZSÁKOK. Permetezők, gummicsővek, MÉRLEGEK legolcsóbban

GLÜCK SAMUNÁL, MAKÓ.

Kedvező fizetési feltételek!

AKI gyomorban szenved, szédülést, rosszullétet, hányási ingert érez, étvágyhiány, görcsökben szenved,

az tegyen kísérletet a Kárpáti-féle

„NOVICUM” gyomorcséppel.

Sok ezer köszönőlevél tanuskodik a Novicum háziszere áldásos hatásáról

Egy hálalevelet közlünk, hogy mindenki rögtön láthassa, mi a NOVICUM HÁZISZER CSODAEREJE.

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti-féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszere nemcsak a gyomor különféle bajai ellen használható jó sikerrel, hanem összetételénél fogva a vese működését is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.

kovácsán, 1909. aug. 6.

Dr. Zentay Dávid,
járás orvos.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom-minden orvosságot megpró, báltam, egy sem segített. Mig egyszer az Ön Novicum gyomorcséppjeit meg próbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fájt a gyomrom, hála a jó istennek és köszönnet Önnek. Most ismét kérek 6 üveg 2 koronást. Mégegyszer fogadja hálaomat a jó Novicumért. Szeged, 1911. augusztus 24-én.

Tisztelője
Sihá József,
hentes, Dobó-u. 37.

A NOVICUM háziszere kapható gyógyszerárakban 2 koronás 1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben. Jó hatásért szavatol és ahol raktáron nem volna, oda 3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveg-gel 6 k 22 fillérért BÉRMENYVE szállít az egyedüli készítő:

Kárpáti József

Árkos-Sepsiszentgyörgy,
Kálvin-tér 6/a. sz.

Makón kapható:
Popper Gyula drogériájában

Budapesten kapható:
Szabados Ödön „Hunnia”
gyógyszertárában, Erzsébet-
körtű 56. sz.